

趋向动词“来”的汉越比较

La Thi Thuy Hong

honglth@hufi.edu.vn

Đại học Công nghiệp Thực phẩm Tp. Hồ Chí Minh

摘要

趋向动词是汉语和越南语当中的一种比较重要的动词之一，两种语言的趋向动词“来”有着大同小异，在语义方面“来”的一个义项在越南语当中能翻译成多角度的义项。在此，我们在汉越语的趋向动词“来”的语义、语形、语用进行对比分析，目的是为从事对外汉语教学的工作者和学习汉语的人提供有所帮助。

1. 现代汉语趋向动词“来”的用法考察

通过观察《现代汉语八百词》（吕叔湘，2002修订版）及《趋向补语通释》（刘月华，1998）的趋向动词“来”，我们已经归纳几项如下：

1.1 来₁：

据《现代汉语八百词》（吕叔湘，2002修订版），趋向动词“来”的意义是表示动作或行为朝着说话人所在地，说话人已经在场而动作或行为向往说话人。例如：

- 1) 一架飞机从远处飞来。
- 2) 四面八方都传来了喜讯。
- 3) 他给我送来一部“希腊神话”。

但据《趋向补语通释》（刘月华，1998），趋向动词“来”表示人或物通过动作向立足点移动，即是人或事物从某个地方移动到某个地方。例如：

○ → □ *

---

* “○”表示移动的物体；“→”表示移动方向；“□”表示移动的终点或目标；“×”表示立足点。

4) 您**起来**啦？

5) 3月21日，班主任王老师让她**带**母亲到家里**来**，与她母亲交流孩子学习成绩的问题。†

6) 你**回来**吧！

1.2 来₂：

来₂是表示躯体、物体自身运动的动词。例如：

7) 这是多少年历史上遗**留下来**的。‡

8) 这次把玉杯**拿来**，是想让《红楼梦》研究者对“一捧雪”有更直观的感受。§

1.3 来₃：

来₃是可使物体改变位置的动作行为的动词。例如：

9) ...如今港人竟到深圳**开起了**“劝离婚公司”**来**。**

10) ...**比起**他的《南行记》**来**，不知道要差去了多少。††

1.4 来₄：

来₄一般使用于比喻用法：据《趋向补语通释》（刘月华，1998），有一类动词，用在趋向补语前时，既可以表示物体移动的方式，又可以表示使事物改变领属、占有等关系的方式。这种不表示使物体改变位移的“来”，我们称之为比喻用法。例如：

12) 烈士们用鲜血和生命**换来了**今天的和平。（引自刘月华例子）

13) ...在她的笔下，素菜都能**炒出**“甜酸苦辣”**来**...(同上文)

† <http://www.people.com.cn/GB/paper447/17226/1509906.html> = 《江南时报》 2006年03月30日 第二十六版

‡ http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp?dir=xiandai

§ <http://www.people.com.cn/GB/paper39/17225/1509786.html> = 《人民日报海外版》 (2006年03月30日 第七版)

** <http://www.chinawriter.com.cn/yc/2011/2011-01-13/46649.shtml>

†† 同上文 (3)

14) ...甚至政府大院都矗立起“土高炉”来。(同上文)

1.5 来₅ :

来₅是表示实现“醒”的状态，可用的动词只有“醒”，从昏迷或者梦中的状态清醒过来。“醒”与“来”不构成可能式，即是这种场合趋向动词“来”不能与结构助词“得”构成动词“醒”的可能补语。例如：

15) 含春被眼前的突发事件惊呆了，但很快又象从梦中醒来，她明白了将要发生什么。(同上文)

16) ...他说一天清晨，约瑟夫醒来的时候...(同上文)

1.6 来₆ :

表示融洽或者不融洽，可搭配的动词只有“合、处、谈、说”等。动词前可用程度副词，只有可能式，即是这种场合动词与趋向补语“来”的中间加上结构助词“得”搭配成可能补语。例如：

17) 他们俩很谈得来。

18) 这两个人恐怕合不来。

1.7 来₇ :

据《现代汉语八百词》(吕叔湘, 2002修订版)“来”表示有或者没有能力完成某一动作。可带名词宾语。但据《趋向补语通释》(刘月华, 1998)“来”表示“会”或“习惯”做某事，只有可能式，一般用否定式。我们认为这种场合趋向动词“来”与结构助词“得”构成动词的可能补语，否定形式可以把“得”代替为“不”。例如：

19) 我吃不来这种菜。

20) 这道题我做得来。

1.8 来₈ :

在特殊用法，如“V₁+来+V₂+去”的形式，表示动作反复进行或交替进行。“V₁”、“V₂”可能是同一个动词，有时是近义词或习惯用语。例如：

21) 想来想去 / 做来做去 / 走来走去 / 翻来覆去...

22) 研究来研究去，终于找出原因来了。

1.9 来₉：

在特殊用法，“在...V来”格式，直接引出某人的看法、想法等。可用动词限于“想、听、看”。在“在...来”之后的词语，表示的是某人的一种看法。“在...来”一般用语描写人物的文字中，而较少出现“在我看来”，即较少用来引出说话人的想法，“认为”则常常有后一个用法。例如：

23) ...在他们看来，让他们去做自己不喜欢的事，会影响到他们的创作...^{‡‡}

24) 几乎现在在听来每一个无比尊贵显赫的名字后面都有一个曾经挣扎过的灵魂。^{§§}

1.10 来₁₀：

据吕叔湘的《现代汉语八百词》在特殊用法，“看来、想来、说来、听来、算来”做插入语，带有估计或者眼于某一方面的意思。“来”可用于“起来”。例如：

25) 白：小子一般现在好像说来有点儿贬义似的。

26) 公主的话听来也很有道理。^{***}

2. 现代汉语趋向动词“来”的语义对应成分考察

2.1 “来₁”

表示动作朝着说话人所在地，或者表示人或物通过动作向立足点移动。

^{‡‡} http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus

^{§§} 同上文

^{***} 西游记电影

○ → ☒

2.1.1 相当越南语的“Lại”

在越南语当中的趋向动词“Lại”的一个义项表示人或事物通过动作向往立足点移动。所以这里“来₁”的意义与越南语的“Lại”的意思完全相同。例如：

1) 四面八方都传来了喜讯。

Bốn phương tám hướng đều truyền lại tin vui.

2) 她带来一杯水。

Cô ấy mang lại một ly nước.

3) Tôi cho xe ô tô lùi lại phía sau một quãng đường.

直译：Tôi (我) cho (给) xe ô tô (汽车) lùi (退) lại (来) phía sau (后面) một quãng đường (一段路) .

原义：我把汽车退来后面一段路。

4) Từ xa vọng lại một tiếng “ầm” vang.

直译：Từ (从) xa (远处) vọng (传) lại (来) một tiếng (一声) “ầm” (轰隆) vang (响) .

原义：从远处传来轰隆的巨响。

2.1.2 相当越南语的“đến (tới)”

越南语的“đến”还可以有相当“tới”的词语，有同意思。越南语当中的“đến”是普通使用而“tới”一般是越南南方人使用。例如：

5) 开来一辆车。 một chiếc xe chạy đến (tới).

6) 跑来一个人。 Chạy đến (tới) một người.

7) Hạnh phúc người con gái ấy đem đến (tới) cho tôi quá nhiều. †††

直译：Hạnh phúc (幸福) người con gái ấy (那个女孩) đem (带) đến (来) cho (给) tôi (我) quá nhiều (太多) .

原义：那个女孩所给我带来的幸福太多了。

8) Anh đến (tới) Đà Nẵng rồi.

直译：Anh (我) đến (来) Đà Nẵng (岷港) rồi (了) 。

原义：我来岷港了。

2.1.3 “来₁” 相当越南语的其他趋向动词

“来₁” 还可以相当越南语的其他趋向动词，常见复合式 (双音节) 。

例如：

9) 走进来 (đi vào) 、跑进来 (chạy vào) 、写进来 (viết vào) 、画进来 (vẽ vào) ...

10) ...Người đàn bà lặng lẽ đi vào trong bếp...(Vợ nhặt–Kim Lân)

直译：Người đàn bà (女人) lặng lẽ (默默) đi (走) vào (进) trong (里) bếp (厨房) .

原义：...那个女人默默地走进厨房来... (捡妻—金麟)

11) ...ông không nhìn vào chúng tôi mà nhìn ra biển nước, chân trời và các vì sao.†††

直译：...ông (他) không (不) nhìn (看) vào (进) chúng tôi (我们) mà (而) nhìn (望) ra (出) biển (海) nước (水) , chân trời (地平线) và (和) các vì sao (星星) .

原义：...他不看进我们来而望出水、地平线和星星去。

††† Mảnh trăng cuối rừng – Nguyễn Minh Châu

††† Chiếc lược ngà – Nguyễn Quang Sáng

11) 走出来 (đi ra) 、跑出来 (chạy ra) 、找出来 (tìm ra) 、说出来 (nói ra) 、写出来 (viết ra) 、听出来 (nghe ra) 、想出来 (nghĩ ra) ...

11) 取 (回) 来 (lấy về) 、买 (回) 来 (mua về) ...

12) 职工们吃的是方便面 · 喝的是从附近老乡家中**取来**的水。

Đồ ăn mà các nhân viên ăn là mì gói, uống thì là nước lấy về từ các nhà bà con lân cận...

13) 起来 (起床) (thức dậy) 、站起来 (đứng dậy) 、坐起来 (ngồi dậy) ...

总之 · 汉语里趋向动词“来₁” 相当越南语当中的较多的其他趋向动词 · 即是“来₁” 翻译成越南语时可以使用很多越南语当中的其他趋向动词如“lại” 、 “đến” 、 “ra” 等。在意义方面两者是相同的。

汉语	越南语
<p>来₁ : 表示动作朝着说话人所在地 , 或者表示人或物通过动作向立足点移动。</p> <p>例如 : 1) 她带来一杯水。</p>	<p>①相当“lại”</p> <p>例如 : Từ xa <u>vong lại</u> một tiếng “âm” vang.</p> <p>从远处传来轰隆的巨响。</p>
	<p>②相当“đến”</p> <p>例如 : Hạnh phúc người con gái ấy <u>đem đến (tới)</u> cho tôi quá nhiều.</p> <p>那个女孩所给我带来的幸福太多了。</p>
	<p>③相当“vào”</p> <p>例如 : Người đàn bà lẳng lẳng <u>đi vào trong bếp</u>.</p>

Cô ấy <u>mang lại</u> một ly nước.	那个女人默默地 <u>走进厨房去</u> 。
	④相当“ra” 例如：...ông không <u>nhìn vào</u> chúng tôi mà nhìn ra biển nước, chân trời và các vì sao. 他不 <u>看进我们</u> 来而望出水、地平线和星星去。
	⑤相当“về” 例如：瓦特先生 <u>取来</u> 艾米寄给他的书，高兴地喝了三杯酒。 Ông White lấy về sách mà Amy gửi cho ông, ông vui mừng mà uống liền 3 ly rượu.
	⑥相当“dậy” 例如：您 <u>起来</u> 啦？ Ông <u>thức dậy</u> rồi à?

2.2 “来₂”表示躯体、物体自身运动的动词。

2.2.1 相当越南语的“Lại”。例如：

1) 这是多少年历史上遗留下来的。

Đây là bao nhiêu năm trong lịch sử lưu truyền lại.

2) 在我还没来得及反应过来，他就捏着那张票子扬长而去。

Khi tôi còn chưa kịp phản ứng lại, nó đã vò tấm phiếu vút đi.

3) ...我现在这么说的都录下来了吧？...

...Bây giờ tôi nói như vậy đều thu âm lại rồi chứ?...

4) ...Chính phủ Trung Quốc đồng ý ngồi lại đàm phán với chính phủ Mỹ...

直译：Chính phủ (政府) Trung Quốc (中国) đồng ý (同意) ngồi (坐) lại (来) đàm phán (谈判) với (跟) chính phủ (政府) Mỹ (美国) .

原义：...中国政府愿意坐下来同美国政府谈判，...

2.2.2 相当越南语的“ra”

5) ...为了能把专辑**制作出来**，所有的人都尽了全力， ...

Để có thể chế tác ra tuyển tập, tất cả mọi người đều dốc hết sức mình...

6) Nhà chúng tôi ở cạnh nhau gần vòm kinh nhỏ đổ ra sông Cửu Long.^{§§§}

直译：Nhà (家) chúng tôi (我们) ở (在) cạnh nhau (隔壁) gần (近) vòm kinh nhỏ (小河) đổ (流) ra (出) sông (江) Cửu Long (九龙) .

原义：我们家是隔壁的，都离**流出**九龙江很近的小河。

7) ...ông không nhìn vào chúng tôi mà nhìn ra biển nước, chân trời và các vì sao.^{****}

直译：...ông (他) không (不) nhìn (看) vào (进来) chúng tôi (我们) mà (而) nhìn (望) ra (出) biển (海) nước (水) , chân trời (地平线) và (和) các vì sao (星星) .

---

^{§§§} Chiếm lược ngữ – Nguyễn Quang Sáng

^{****} Đồng tác phẩm

原义：...他不看进我们来而望出水、地平线和星星去。

2.2.3 相当越南语的“xuống” 例如：

8) ...他坐下来抽出一枝烟给我 · ...

...Nó *ngồi xuống* móc ra điếu thuốc cho tôi, ...

9) ...由于电梯停运,人们只能从几十层高的楼上走下来。

...Do thang máy dừng vận hành, mọi người chỉ có thể *đi xuống* từ tòa lầu cao mấy chục tầng.

10) ...Trẻ con trong xóm, cứ thấy cái thân hình to lớn, vập vập của hắn từ dốc chợ *đi xuống* là ùa cả ra vây lấy hắn,...^{†††}

直译：Trẻ con (孩子) trong (里) xóm (小巷子) , cứ (尽管) thấy (看见) cái thân hình (身体) to lớn (大大) , vập vập (胖胖) của (的) hắn (他) từ (从) dốc (进口) chợ (市场) *đi (走) xuống (下来)* là (是)) ùa (跑) cả (都) ra (出来) vây (围) lấy (拿) hắn (他) .

原义：...小巷里的孩子，尽管看到他的那个大大，胖胖的身体从市场的进口走下来都跑出来围着他 · ...

总之，汉语趋向动词“来₂”相当越南语的三个趋向动词“lại”、“ra”和“xuống”。在意义方面两者也是相同的。

汉语	越南语
来 ₂ ：表示躯体、物体自身运动的动词。 例如：这是多少年历史上遗 <u>留下来的</u> 。	① 相当“lại” 例如：Chính phủ Trung Quốc đồng ý <i>ngồi lại</i> đàm phán với chính phủ Mỹ.

^{†††} Vợ Nhật – Kim Lân

Đây là bao nhiêu năm trong lịch sử <u>lưu truyền lại</u> .	中国政府愿意 坐下来 同美国政府谈判。 。
	② 相当“ra” 例如：Nhà chúng tôi ở cạnh nhau gần vòm kinh nhỏ <u>đổ ra</u> sông Cửu Long. 我们家是隔壁的，都离 流出 九龙江很近的小河。
	③ 相当“xuống” 例如：Trẻ con trong xóm, cứ thấy cái thân hình to lớn, vập vập của hấn từ dốc chợ <u>đi xuống</u> là <u>ùa cả ra</u> vây lấy hấn... 小巷里的孩子，尽管看到他的那个大大，胖胖的身体从市场的进口 走下来 都 跑出来 围着他

2.3 “来₃” 可使物体改变位置的动作行为动词。

2.3.1 相当越南语的“lại”

例如：

1) Nghĩ thế nào nó cầm đũa, gắp lại cái trứng cá để vào chén, rồi lạng lẽ đứng dậy, bước ra khỏi mâm. (Chiếc lược ngà – Nguyễn Quang Sáng)

直译：Nghĩ (想) thế nào (怎么) nó (他) cầm (拿) đũa (筷子), gắp (夹) lại (来) cái trứng cá (鱼丸) để (放) vào (进) chén (碗),

rồi (然后) lặng lẽ (默默) đứng (站) dậy (起来), bước (走) ra (出) khỏi mâm (饭盆).

原义：不知怎么想她拿着筷子，夹进鱼丸来放进碗里，然后默默地站起来，走出饭盆。(象牙梳子——阮光亮)

2) ...vẻ mặt nó sầm lại buồn rầu,... (đồng tác phẩm)

直译：vẻ mặt (脸色) nó (他) sầm (沉) lại (下来) buồn rầu (闷闷).

原义：...她的脸色闷闷地沉下来，... (同上文)

3) 他把我叫来，教训了半天。

Ông ấy kêu tôi lại, giáo huấn một hồi.

4) ... “今天几号？”老者停下来，晃着他手里的鸟笼说。###

...“Hôm nay ngày mấy?” ông lão dừng lại, lắc lắc cái lồng trong tay hần nói.

2.3.2 相当越南语的“đến (tới)”

例如：

5) ...运气来了山也挡不住，...§§§§

...vận may đến rồi núi cũng không cản được,...

6) 这是我的乖女儿送来的酒，很不错的。(广告)

Đây là rượu của con gái ngoan của tôi đem đến đó, rất ngon.

7) ...Lần nào anh cũng bảo chị đưa con đến.

直译：Lần nào (哪次) anh (他) cũng (也) bảo (叫) chị (她) đưa (带) con (孩子) đến (到).

http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus

§§§§ Như trên

原义：...哪次他都叫她带孩子来。

2.3.3 相当越南语的“ra”

例如：

1) ...摩托车暂时存放该店作为抵押，等款取来再交款并领回摩托车。

...Xe máy tạm thời để lại ở tiệm này coi như là vật cầm, đợi tiền được rút ra rồi đem nộp thì lấy xe về.

2) ...con bé không kịp nhận ra anh là cha. (Chiếc lược ngà – Nguyễn Quang Sáng)

直译：con bé (小女孩) không (不) kịp (及) nhận (认) ra (出) anh (他) là (是) cha (父亲) .

原义：...小女孩来不及认出来他是父亲。

3) Nó loay hoay rồi nhón gót lấy cái vá múc ra từng vá nước, miệng lảm bảm điều gì không rõ. (Chiếc lược ngà – Nguyễn Quang Sáng)

直译：Nó (他) loay hoay (徘徊) rồi (然后) nhón (提) gót (脚跟) lấy (拿) cái vá (勺子) múc (舀) ra (出来) từng vá (一勺一勺) nước (水), miệng (嘴里) lảm bảm (唠叨) điều gì (什么) không rõ (不清楚) .

原义：她徘徊然后提着脚跟、拿着勺子一勺一勺地舀出来，嘴里叨唠着什么不清楚。

2.3.4 相当越南语“được”

例如：

1) ...是从女子国家队中锋郑海霞那里弄来的。...

...là kiếm được từ chỗ trung vệ đội tuyển nữ Quốc gia Trịnh Hải Hà...

2) Anh ở đâu kiếm được hũ rượu này vậy?

你是从哪儿**弄**这壶酒**来**呢？

这里汉语的“**弄来**”翻译在语境里的意思说从郑海霞那里**找来的**东西所以翻译为“kiếm được（‘找到’的意思）”不是“做到”的意思。

总之，汉语里的趋向动词“**来₃**”相当越南语几个趋向动词。在意义方面可是相同的。

汉语	越南语
<p>来₃：可使物体改变位置的动作行为动词。</p> <p>例如：“今天几号？”老者停下来，晃着他手里的鸟笼说。</p> <p>“Hôm nay ngày mấy?” ông lão <u>dừng lại</u>, lắc lắc cái lồng trong tay hắn nói.</p>	<p>① 相当“<u>lại</u>”</p> <p>例如：Nghĩ thế nào nó cầm đũa, <u>gắp lại</u> cái trứng cá để vào chén, rồi lặng lẽ đứng dậy, bước ra khỏi mâm.</p> <p>不知怎么想她拿着筷子，夹进鱼丸来放进碗里，然后默默地站起来，走出饭盆。</p>
	<p>② 相当“<u>đến</u>”</p> <p>例如：Lần nào anh cũng bảo chị <u>đưa con đến</u>.</p> <p>哪次他都叫她带孩子来。</p>
	<p>③ 相当“<u>xuống</u>”</p> <p>例如：con bé không kịp <u>nhận ra</u> anh là cha.</p> <p>小女孩来不及认出来他是父亲。</p>

	<p>④相当“được”</p> <p>例如：Anh ở đâu <u>kiếm được</u> hũ rượu này vậy?</p> <p>你是从哪儿弄这壶酒来呢？</p>
--	--

2.4 “来₄” 比喻用法

表示使事物移动或者使事物改变领属、占有等关系方式。在越南语当中相当于“được”或者“lấy”。例如：

- 1) 平凡时讲的故事，全是真实的，是从我爸爸那里**听来的**。

Các câu chuyện bình thường kể, đều là sự thật cả, là nghe được từ chỗ ba tôi.

- 2) 几乎现在**听来**每一个无比尊贵显赫的名字后面都有一个曾经挣扎过的灵魂。

Hầu như bây giờ nghe được sau mỗi cái tên mà không gì sánh bằng sự cao quý đều có một tâm hồn đã từng bị giằng co.

- 3) 她们冒着生命危险**买来**高级蛋糕、...

Các cô ấy mạo hiểm tính mạng để mua lấy bánh kem cao cấp...

- 4) 钱也不能**买来**先进设备和技术，创新从何入手？

Tiền cũng không thể mua được thiết bị và kỹ thuật tiên tiến, sáng tạo cái mới không biết bắt đầu từ đâu?

- 5) 妈妈对孩子说：“你从**哪里学来**这些东西？”

Mẹ nói với con: “Con học được từ đâu cái thứ này vậy?”

- 6) ...调查来的材料不可靠...

Những tài liệu điều tra được không đáng tin cậy.

汉语的“来₄”用于比喻用法，在翻译成越南语时可以用越南语的“*được*”和“*lấy*”放在动词之后表示结果补语来表达。比如：共同一个“买来”可以翻译为“*mua lấy*”或“*mua được*”。

2.5 “来₅”表示实现“醒”的状态

只能用“醒”字。“来₅”相当越南语一个趋向动词“*lại*”或者“*dậy*”。例如：

- 1) 当我醒来，一眼看见吴琼，...

Khi tôi *tỉnh lại (dậy)*, liền nhìn thấy Ngô Quỳnh,...

- 2) ...往往一觉醒来睁眼还看见周恩来同志在豆油灯下工作，...

...luôn luôn *tỉnh* giấc *lại* mở mắt vẫn thấy đồng chí Chu Ân Lai đang làm việc dưới cây đèn dầu đỏ...

- 3) ...夜夜做的全是噩梦，半夜醒来，常被惊出一身冷汗。

...đêm đêm đều nằm thấy ác mộng, nửa đêm *tỉnh lại (dậy)*, thường kinh sợ toát mồ hôi toàn thân.

2.6 “来₆”表示融洽（不融洽）

可搭配的动词只有“合、处、谈、说”等。或者表示有（没有）能力完成某一动作。可带名词宾语。或者“来”表示“会”或“习惯”做某事，只有可能式，一般用否定式。例如：

- 1) 他脾气随和，跟谁都合得来。

Tính tình anh ấy ôn hòa, với ai cũng đều *hòa hợp*.

- 2) 她觉着自己同农村孩子在一起，挺合得来。

Cô ấy cảm thấy bản thân ở cùng với con nít ở nông thôn, rất *hòa hợp*.

- 3) ...如果他真的和你谈不来，...

Nếu như anh ấy và bạn thật *không thể hợp*,...

4) Hai người rất *hợp tính nhau*.

直译：Hai (两) người (人) rất (很) *hợp tính* (合性) *nhau* (互相) .

原义：两个人很合得来。

5) Nó *xử không được*.

直译：Nó (他) *xử* (处) *không* (不) *được* (得) .

原义：他处不来。

例子1)、2)、4)表示融洽，例子3)、5)表示不融洽。这些例子在越南语中没有这样的结构。所以翻译时，学生总把他们偏误。例子4) 翻译成“两个人很合性”汉语里没有这样说法，应该改为“两个人很合得来。”或者例子5) 不能说“我说不合”而是“我说不来。”例子6) 不能说“他处不得”而是“他处不来”。从上面可以看出来汉语“动+得/不+来”的结构应该说是可能补语结构明确存在，而越南语没有。这是汉越南语最大的区别。

2.7 “来₇” 在特殊的格式

“V₁+来+V₂+去”表示动作反复进行或交替进行。‘动₁’与‘动₂’为同一个词，有时为近义词。有的是习用语。例如：

1) 想来想去，也想不出个好办法来。

Nghĩ đi nghĩ lại, cũng nghĩ không ra được cách gì hay.

2) 孩子们在操场上跑来跑去。

Bọn trẻ đang *chạy đi chạy đi* trong sân.

3) 问来问去、学来学去、做来做去、来来去去...*hỏi đi hỏi lại, học đi học lại, làm đi làm lại, đi đi lại lại...*

4) 跑来跑去 *chạy qua chạy lại* = *chạy tới chạy lui*, 走来走去 *đi tới đi lui*
= *đi qua đi lại*,...

汉语的特殊用法“V₁+来+V₂+去”相当越南语的特殊用法，只是在翻译时候完全不相同。汉语里只有用“来”和“去”来表达，而越南语可以用比较广泛的方式来表示。虽然也同个意思表示反复某个动作（特别是“走”和“跑”）但是也有不同点。比如：“跑来跑去”相当越南语“*chạy đi chạy lại*”，“*đi*”和“*lại*”是相反的竖方向，但是还可以使用其他相反方向的动词如“*tới*”（到）和“*lui*”（退）；“*qua*”（过）和“*lại*”（来）是相反的横方向或者“*xuôi*”（顺）和“*ngược*”（逆）。例如：

5) 研究来研究去、解释来解释去、翻来覆去、...

ngiên cứu đi nghiên cứu lại, giải thích đi giải thích lại, lộn qua lộn lại,...

6) ...Nghe bà kể nó nằm im, *lăn qua lộn lại* và thỉnh thoảng lại thở dài như người lớn.*****

直译：Nghe（听） bà（外婆） kể（讲—故事） nó（她） nằm（躺） im（静静），*lăn qua lộn lại*（翻来覆去） và（和） thỉnh thoảng（有时） lại（又） thở（叹气） dài（长） như（如） người lớn（大人）。

原义：听奶奶讲故事她静静地躺着、**翻来覆去**，有时像大人一样的长叹。

2.8 “来_s” 在特殊用法

“在...V来”格式，直接引出某人的看法、想法等。可用动词限于“想、听、看”。例如：

***** Chiếc lược ngà – Nguyễn Quang Sáng（象牙梳子—阮光明）

1) 单亲家庭，一个在我们听来挺新鲜的名词，其实它早已在我们身边默默地生存。

Gia đình đơn thân, là một danh từ rất mới mà *theo những gì chúng tôi nghe được*, thực ra từ lâu nó đã tồn tại một cách thầm lặng bên cạnh chúng ta rồi.

2) 在他们看来，让他们去做自己不喜欢的事，...

Theo cách nhìn của họ, để họ làm những chuyện mà họ không thích...

一般“在...V来”的格式相当越南语的“theo...V(+được)”。

汉语	越南语
<u>在...看来</u> 例如：在他们看来...	Theo...cách nhìn... <i>Theo cách nhìn của họ...</i>
<u>在...听来</u> 例如：...在我们听来...	Theo...nghe được... ...theo những gì chúng tôi nghe được...
<u>在...想来</u> 例如：...在他们想来...	Theo...cách nghĩ... ...theo cách nghĩ của họ...

2.9 “来”在特殊用法，

在与一些动词配合起来，如“看来、想来、说来、听来、算来”做插入语，带有估计或者着眼于某一方面的意思。“来”可用于“起来”。例如：

说来nói ra；看来xem ra；算来tính ra；听来nghe ra。

结论

以上，我们已经在语义分析及翻译成越南语的几个义项，使用时需要注意来的几个特殊的义项，从考察与分析的过程中，我们已经发现，趋向动词“来”

的十个义项相当于越南语里的“lại”、“đến”、“ra”、“vào”、“lên”、“xuống”、“được”、“dậy”、“về”等义项。

参考文献

A. 汉语参考文献

- [1] 李明《趋向动词“来/去”的用法及其语法化》，《语言学论丛》第29辑
- [2] 李行健《现代汉语规范词典》，商务印书馆，2005年
- [3] 刘月华《趋向补语通释》，北京语言文化大学出版社，1998年
- [4] 刘月华等《实用现代汉语语法》，商务印书馆，2004年
- [5] 鲁健骥《对外汉语教学思考集》，北京语言文化大学出版社，1999年
- [6] 陆俭明《现代汉语语法研究教程》，北京大学出版社，2005年
- [7] 吕叔湘《现代汉语八百词》，商务印书馆，1999年
- [8] 马真《现代汉语虚词研究方法论》，商务印书馆，2004年
- [9] 刘志生《近代汉语中的“V来V去”格式考察》，《古代汉语研究》第四期
- [10] 赵玉兰《汉越翻译教程》，北京大学出版社，2002年
- [11] 赵元任《汉语口语语法》，商务印书馆，2001年
- [12] 周一民《现代汉语》，北京大学出版社，2007年
- [13] 朱德熙《语法讲义》，商务印书馆，2005年

B. 越南语参考文献

- [14] Bùi Đức Tịnh 《Tự điển tiếng Việt》, NXB Văn Hóa Thông Tin, năm 2004
- [15] Cao Xuân Hạo, 《Câu trong Tiếng Việt》, NXB Giáo Dục, năm 2003
- [16] Diệp Quang Ban 《Ngữ pháp tiếng Việt》 (tập 2), NXB Giáo Dục, năm 1996
- [17] Diệp Quang Ban 《Ngữ pháp tiếng Việt》, NXB Giáo Dục, năm 2001
- [18] Đỗ Thanh 《Từ điển từ công cụ tiếng Việt》, NXB Giáo Dục, năm 2003
- [19] Lê Biên 《Từ loại Tiếng Việt Hiện đại》, NXB Giáo Dục, năm 1999
- [20] Nguyễn Kim Thản 《Cơ sở ngữ pháp tiếng Việt》, NXB Tp.HCM, năm 1981
- [21] Nguyễn Tài Cẩn, 《Ngữ pháp Tiếng Việt》, NXB Đại học và trung học chuyên nghiệp, năm 1975
- [22] Nguyễn Hữu Quỳnh 《Ngữ Pháp Tiếng Việt》, NXB Từ Điển Bách Khoa, năm 2001
- [23] Trung Tâm Khoa học Xã hội và Nhân Văn Quốc Gia, 《Ngữ pháp Tiếng Việt》, NXB Khoa học Xã hội, năm 2002
- [24] Sách Giáo Khoa môn Ngữ Văn 12, NXB Giáo Dục, 2002

网络语料

- [25] 华中师范大学语料库：<http://ling.ccnu.edu.cn/web/1/index2.jsp>
- [26] 北京大学中国语言学研究中心语料库：
http://ccl.pku.edu.cn:8080/ccl_corpus/index.jsp?dir=xiandai

- [27] 中国作家网 :
<http://web.chinawriter.com.cn/s.php?intro=title&k=%C0%B4&dpc=1>
- [28] 人民网 : <http://search.people.com.cn/rmw/GB/bkzzsearch/index.jsp>